

Besluit van PM houdende de opleidings- en erkenningseisen voor het geneeskundig specialisme maatschappij en gezondheid*

(Besluit maatschappij en gezondheid)

Het College Geneeskundige Specialismen,

gelet op artikel 14, tweede lid, onder d, van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg en artikel 11 van de Regeling specialismen en profielen geneeskunst van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst;

gezien het advies van PM;

BESLUIT:

* In de Staatscourant van PM is mededeling gedaan van de vaststelling van dit besluit en van de instemming van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met dit besluit. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2021.

Hoofdstuk A

Algemene bepalingen

A.1. Begripsomschrijvingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- LOP: Landelijk opleidingsplan van de Koepel Artsen Maatschappij en Gezondheid (KAMG);
maatschappij en gezondheid: het specialisme dat zich in haar hoofdtaken richt op:
- a. het beschermen, bevorderen en bewaken van de volksgezondheid en het nemen van daarvoor noodzakelijke individuele en collectieve maatregelen, zoals preventieve gezondheidszorg, sociaal-geneeskundig onderzoek en advisering sanitaire maatregelen, vaccinatie, gezondheidsvoorlichting, en infectieziektebestrijding;
 - b. het onderkennen en analyseren van maatschappelijke ontwikkelingen en omgevingsfactoren die de (individuele) gezondheid beïnvloeden;
 - c. bestuur, organisatie, inrichting en financiering van de gezondheidszorg, voor zover die zich richten op maximalisering van de volksgezondheidseffecten van de zorg;
 - d. het sociaal-medisch beoordelen van aanvragen van voorzieningen en aanspraken op vergoedingen in het kader van publieke of private zorg- en participatieregelingen en het bevorderen van effectieve en efficiënte zorgregelingen;
 - e. het functioneren als intermediair in het domein van volksgezondheid en zorg tussen medisch en niet-medisch geschoolde personen en tussen medisch en niet-medisch georiënteerde organisaties, met inbegrip van centrale en decentrale overheden.
- stage M&G: onderdeel van de praktijkopleiding van de opleiding tot arts voor maatschappij en gezondheid;

A.2. Opleidingsplan

De opleiding tot arts voor maatschappij en gezondheid voldoet aan het Kaderbesluit CGS en het LOP.

Hoofdstuk B

De opleiding

B.1. Specialismegebonden competenties

1. De opleiding is gericht op het bereiken van de door het CGS vastgestelde algemene competenties en specialismegebonden competenties.
2. De specialismegebonden competenties zijn vastgelegd in het LOP.

B.2. Structuur van de opleiding

1. De opleiding bestaat uit praktijkopleiding en cursorisch onderwijs.
2. De opleiding vindt plaats in twee of meer van de volgende deskundigheidsgebieden:
 - a. JeugdGezondheid;
 - b. Medische expertise kindermishandeling en huiselijk geweld en Forensische geneeskunde
 - c. Infectieziektenbestrijding Tuberculosebestrijding en Medische milieukunde;
 - d. Medische Advisering;
 - e. Donor- en Farmaceutische geneeskunde.
3. De praktijkopleiding van de opleiding bestaat ten minste uit de volgende onderdelen overeenkomstig het LOP:
 - a. een of meer stages M&G in tenminste twee deskundigheidsgebieden;
 - b. een stage M&G buiten de gezondheidszorg; en

- c. een onderzoeksstage.

B.3. Inhoud van de opleiding

De opleiding omvat de volgende thema's:

- a. monitoren en rapporteren van (determinanten van) gezondheid en signaleren van ontwikkelingen daarin;
- b. opsporen en preventie van ziekten of gezondheidsrisico's;
- c. gezondheidsbevordering;
- d. gezondheidsbescherming;
- e. preventie, beheersing en geneeskundige hulp bij incidenten;
- f. integraal gezondheidsbeleid;
- g. onderzoek en innovatie;
- h. waarborgen van voldoende en competente beroepsbeoefenaren;
- i. kwaliteitszorg en -borging; en
- j. vangnetzorg.

B.4. Cursorisch onderwijs

Tijdens de opleiding volgt de aios het cursorisch onderwijs, bedoeld in het LOP.

B.5. Werkgever

- 1. In aanvulling op het Kaderbesluit CGS bevat de werkgeversverklaring bedoeld in artikel G.3 van het Kaderbesluit CGS, de duur van de aanstelling van de aios.
- 2. In aanvulling op het Kaderbesluit CGS overlegt de aios bij wijziging van het opleidingsschema als bedoeld in artikel B.11 van het Kaderbesluit CGS, tevens een bewijs van kennisgeving ervan aan diens werkgever.

B.6. Geïntensiveerd begeleidingstraject

- 1. Indien de opleiding van een aios vertraging oploopt of als de instituutsopleider of de opleider gedurende of aan het eind van de opleiding respectievelijk het onderdeel van de opleiding twijfelt over de geschiktheid van de aios de opleiding of het betreffende onderdeel van de opleiding op de beoogde einddatum met goed gevolg af te ronden, kunnen de aios, instituutsopleider of de opleider een tussentijds voortgangsbeoordeling initiëren.
- 2. De instituutsopleider en de betreffende opleider kunnen op basis van de tussentijdse voortgangsbeoordeling gezamenlijk besluiten tot een geïntensiveerd begeleidingstraject.
- 3. De instituutsopleider of de betreffende opleider stellen de aios van het besluit in kennis en leggen dit besluit met onderbouwing schriftelijk vast, waarbij de aios wordt gewezen op de geschillenprocedure.
- 4. Het besluit wordt door de instituutsopleider en de betreffende opleider ondertekend.
- 5. De instituutsopleider brengt de RGS schriftelijk op de hoogte van het besluit.
- 6. Voor een geïntensiveerd begeleidingstraject wordt het individuele opleidingsplan bijgesteld met de doelen van en de voorwaarden waaronder het geïntensiveerd begeleidingstraject plaatsvindt en met de termijn en de wijze waarop ontwikkeling van de aios zal worden beoordeeld.
- 7. Een geïntensiveerd begeleidingstraject duurt ten hoogste zes maanden.
- 8. Er vinden ten hoogste twee geïntensiveerde begeleidingstrajecten per opleiding plaats, mits het tweede begeleidingstraject niet direct aansluit op het eerste begeleidingstraject.
- 9. Tijdens een geïntensiveerd begeleidingstraject vindt ten minste één voortgangsgesprek plaats.
- 10. Een geïntensiveerd begeleidingstraject kan leiden tot een verlenging van de opleiding met ten hoogste de duur van het geïntensiveerd begeleidingstraject. Als de opleiding naar aanleiding van het geïntensiveerd begeleidingstraject wordt verlengd, zien de betreffende opleider en de instituutsopleider er op toe dat drie maanden of langer voor het oorspronkelijk beoogde einde van de opleiding de aios, diens werkgever en de RGS daarvan bericht ontvangen. Indien de opleiding in

deeltijd wordt gevolgd, wordt de periode waarmee de opleiding wordt verlengd, naar rato aangepast en is artikel B.7 van het Kaderbesluit CGS van overeenkomstige toepassing.

B.7. Plaats van de opleiding

1. Een onderzoeksstage of een stage M&G, dan wel een deel daarvan, als bedoeld in artikel B.2, derde lid, die overeenkomstig het LOP plaatsvindt buiten het vakgebied van het specialisme maatschappij en gezondheid, vindt gedurende ten hoogste 12 maanden plaats in een instelling die door de RGS is erkend voor een geneeskundige vervolgopleiding, of een deel daarvan.
2. In afwijking van het eerste lid, kan de onderzoeksstage, stage M&G of een deel daarvan ten hoogste drie maanden in een niet door de RGS erkende instelling plaats vinden, mits in het kader van detachering vanuit en onder toezicht en verantwoordelijkheid van het betreffende opleidingsinstituut en de betreffende instituutsopleider.
3. De instituutsopleider wijst de opleider aan die de aios begeleidt tijdens het opleidingsonderdeel, bedoeld in het eerste of tweede lid.
4. De opleider, bedoeld in het derde lid is door de RGS erkend voor de opleiding tot arts voor maatschappij en gezondheid en heeft bij de opleidingsonderdelen, bedoeld in het eerste of tweede lid een coachende rol en voert in elk geval de voorgangsgesprekken met de aios of woont deze bij.
5. In afwijking van het eerste lid, kan het in dat lid bedoelde onderdeel van de opleiding, tot uiterlijk 1 januari 2026 ook plaatsvinden in een opleidingsinstelling, die door de RGS is erkend voor dat onderdeel van de opleiding, overeenkomstig de artikelen C.3, tot en met C.6, alsmede artikel G.6, van het Kaderbesluit CGS, waarbij de RGS dispensatie kan verlenen van een of meer onderdelen van deze artikelen.
6. Op de opleidingsinstelling, bedoeld in het vijfde lid zijn de artikelen C.9 tot en met C.18 van overeenkomstige toepassing.
7. Om voor erkenning als opleider bij een opleidingsinstelling als bedoeld in het vijfde lid, tot uiterlijk 1 januari 2026 in aanmerking te komen, voldoet de beoogd opleider in afwijking van het Kaderbesluit CGS aan de volgende eisen:
 - a. deze is ingeschreven in een register als bedoeld in artikel van de wet;
 - b. deze is ten minste een half jaar werkzaam in de betreffende opleidingsinstelling;
 - c. deze is ten minste 16 uur per week werkzaam in de betreffende opleidingsinstelling; en
 - d. deze stelt een instellingsopleidingsplan op voor de betreffende stage of onderdeel daarvan.
8. In het opleidingsschema wordt vermeld waar en hoe lang het onderdeel van de opleiding, bedoeld in het eerste of tweede lid, wordt gevolgd en wie de opleider, bedoeld in het derde of zevende lid is.

Hoofdstuk C

C.1. Erkenning opleidingsinstituut

In aanvulling op artikel G.7, eerste lid van het Kaderbesluit CGS werkt het instituut samen met een universitair medisch centrum of medische faculteit, en heeft het instituut de afspraken daarover in een of meer overeenkomsten vastgelegd.

Hoofdstuk D Registratie

D.1. Inschrijving zij-instromers maatschappij en gezondheid

1. De artikelen G.tot en met G.15 van het Kaderbesluit CGS, met uitzondering van artikel G.11, vierde lid van het Kaderbesluit CGS, zijn van overeenkomstige toepassing op de profielarts in een profiel binnen het specialisme maatschappij en gezondheid, die in aanmerking wil komen voor registratie als arts maatschappij en gezondheid.

2. In afwijking van artikel G.13, eerste lid van het Kaderbesluit CGS bedraagt de duur van het individuele scholingsprogramma voor de profielarts tenminste één en ten hoogste drie jaar en bedraagt tezamen met de reeds gevolgde profielopleiding tenminste vier jaar.

Hoofdstuk E Slotbepalingen

E.1. Overgangsbepaling

1. Dit besluit is van toepassing op de aiOS die de opleiding op of na 1 januari 2021 aanvangt.
2. De aiOS die de opleiding tussen 1 januari 2019 en 1 januari 2021 is aangevangen en die de opleiding wil voltooien overeenkomstig dit besluit, past voor 1 januari 2022 in overleg met de opleider en instituutopleider diens opleidingsschema en de inhoud van diens opleiding aan dit besluit aan.
3. De besluiten die golden tot 1 januari 2021 blijven van toepassing op de opleidingsinstelling, het opleidingsinstituut, de opleider en de instituutopleider waaraan erkenning is verleend voor 1 januari 2021. De betreffende opleidingsinstelling, opleider of instituutopleider of het betreffende opleidingsinstituut behoudt de erkenning totdat deze van rechtswege vervalft, wordt ingetrokken of opnieuw wordt verleend.
4. De erkenning bedoeld in het derde lid omvat de bevoegdheid om aiOSsen zowel op te leiden overeenkomstig dit besluit, als overeenkomstig het vóór 1 januari 2021 geldende Besluit maatschappij en gezondheid van 14 maart 2018.
5. In afwijking van het vierde lid is de opleidingsinstelling, die door de RGS vóór 1 januari 2021 is erkend voor een onderdeel van de opleiding dat buiten het vakgebied ligt van het specialisme maatschappij en gezondheid, ook na 1 januari 2021 slechts bevoegd aiOSsen op te leiden voor dat onderdeel van de opleiding.

E.2. Intrekking

Het Besluit maatschappij en gezondheid van 14 maart 2018 wordt ingetrokken.

E.3. Bekendmaking

1. Dit besluit, alsmede wijziging daarvan, heeft instemming van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
2. In de Staatscourant wordt mededeling gedaan van de vaststelling en wijziging van dit besluit door het CGS en van de instemming daarmee van de minister. Daarnaast wordt mededeling gedaan in het officiële orgaan van de KNMG.
3. De mededeling in het officiële orgaan van de KNMG bevat tenminste de titel van het besluit of wijziging en de datum van inwerkingtreding van het besluit of wijziging.
4. De integrale tekst van dit besluit wordt op de website van de KNMG geplaatst (www.knmg.nl).

E.4. Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2021.
2. Indien de Staatscourant waarin de vaststelling van dit besluit en het instemmingsbesluit, bedoeld in artikel E.3, tweede lid, worden geplaatst, wordt uitgegeven na 1 januari 2021, treedt dit besluit in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij worden geplaatst, en werkt zij terug tot en met 1 januari 2021.

E.5. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit maatschappij en gezondheid.

Utrecht, PM 2020

Drs. J.D. Beugelaar
voorzitter CGS

mr. M.C.J. Rozijn
secretaris CGS

ONTWERP

Toelichting

Algemeen

Dit besluit bevat de bepalingen voor het specialisme maatschappij en gezondheid die het Kaderbesluit CGS aanvullen of die daarvan afwijken. Nadat in 2018 het landelijk werkgeverschap voor aiossen in enkele profielen maatschappij en gezondheid is geïntroduceerd, is in 2020 het nieuwe landelijke opleidingsplan vastgesteld. Het nieuwe landelijke opleidingsplan vervangt het Handboek Modernisering Medische Vervolgopleidingen Sociale Geneeskunde. De belangrijkste wijziging vanwege het nieuwe opleidingsplan is dat de acht profielen die onderdeel waren van maatschappij en gezondheid, zijn vervangen door vijf deskundigheidsgebieden. De profielen vormden voorheen de eerste fase van de opleiding maatschappij en gezondheid en richtten zich op een bepaald werkveld binnen het specialisme. Met de omvorming naar deskundigheidsgebieden wordt een flexibeler opleiding gecreëerd zonder tussentijdse uitstrooprofielen, die beter aansluit op de kwaliteit die de toekomstige zorg van de artsen maatschappij en gezondheid vraagt.

Artikelsgewijs

Hoofdstuk B

B.2. Structuur van de opleiding

De praktijkopleiding van de opleiding vindt plaats binnen de omschreven deskundigheidsgebieden van het LOP.

Derde lid: Vanwege het modulaire karakter van de opleiding maatschappij en gezondheid is niet voorgeschreven dat een arts die de opleiding maatschappij en gezondheid aanvangt in een bepaald deskundigheidsgebied, de opleiding ook in dat deskundigheidsgebied moet afronden. De aios kan opleiding binnen meerdere deskundigheidsgebieden volgen en afronden, mits deze aantoonbaar aan alle vereiste bekwaamheden voldoet en de opleiding heeft gevolgd binnen de kaders van het Landelijk opleidingsplan maatschappij en gezondheid en de regelgeving van het CGS. Volgens onderdeel a van dit lid volgt de aios opleiding in tenminste twee deskundigheidsgebieden en doet in elk van beide deskundigheidsgebieden tenminste één stage.

B.5. Werkgever

Met ingang van 1 januari 2019 is de stichting SBOH de werkgever voor een deel van de vanaf dat moment startende aiossen. In de nieuwe integrale opleiding maatschappij en gezondheid blijft dat zo. In deze bepaling is niet geregeld dat het volgen van de opleiding in deeltijd uit bedrijfstechnisch oogpunt uitvoerbaar is. Dat is niet nodig, omdat dit een kwestie is tussen de aios en de werkgever, waarbij de Wet aanpassing arbeidsduur van toepassing is.

B.6. Geïntensiveerd begeleidingstraject

Doel van dit artikel is om bij twijfel over het functioneren van de aios of als er anderzijds stagnatie optreedt in de opleiding, een geïntensiveerd begeleidingstraject in te zetten waarmee de aios zich, onder intensieve begeleiding, kan bekwamen in de onderdelen (competenties) waarover twijfel is uitgesproken of waar de stagnatie zich voor doet. Een geïntensiveerd begeleidingstraject kan zowel tijdens als aan het eind van de opleiding plaatsvinden, maar altijd op basis van een tussentijds beoordelingsgesprek. Dit gesprek kunnen zowel de opleider of instituutopleider maar ook de aios initiëren.

Tiende lid: Niet elk geïntensiveerd begeleidingstraject leidt tot verlenging van de opleiding(sduur). Dat is afhankelijk van de alsnog door de aios tijdens een dergelijk traject te verwerven competenties. Het is denkbaar dat de aios die tijdens de opleiding onvoldoende scoort op bijvoorbeeld de algemene competentie communicatie, deze competentie alsnog tijdens een geïntensiveerd begeleidingstraject of het resterende deel van de opleiding 'inloopt.' Dan zal van verlenging geen sprake zijn. Omdat dit pas aan het einde van de opleiding kan worden beoordeeld, dient de instituutopleider drie maanden of langer voor de oorspronkelijk beoogde einddatum de RGS te informeren over de verlenging van de opleiding, als dat aan de orde is.

B.7. Plaats van de opleiding

Eerste lid: onder de in dit lid bedoelde stages valt onder andere de zogenaamde klinische stage die een aios volgt in een medisch specialisme. Die klinische stage vindt dan plaats in een erkende opleidingssetting.

Derde lid: De instituutsopleider wijst de opleider die de aios begeleidt, bijvoorbeeld in de klinische stage. De instituutsopleider bewaakt vervolgens samen met de betreffende opleider dat de inhoud van die stage voldoende aansluiting houdt bij het vakgebied maatschappij en gezondheid. De instituutsopleider voert ook de gesprekken met de aios en de betreffende opleider.

Vijfde lid: De hier beschreven tijdelijke regeling komt tegemoet aan het feit dat er op dit moment instellingen door de RGS zijn erkend voor stages voor de opleiding maatschappij en gezondheid maar die buiten het vakgebied van maatschappij en gezondheid liggen, zoals kindergeneeskunde of kinderpsychologie. Deze staan wel onder het toezicht van de RGS, maar passen niet goed in de regelgeving van het Kaderbesluit. In navolging van de stage-instellingen voor cluster 1, is voor deze stages maatschappij en gezondheid een soortgelijke set regelgeving als voor cluster 1 van toepassing verklaard, waardoor deze instellingen en bijbehorende opleiders wel erkend kunnen worden. Deze erkenning is een lichtere variant op de reguliere erkenning. Deze situatie is bedoel als tijdelijke regeling en duurt tot uiterlijk 1 januari 2026. Na die datum moeten deze erkende instellingen en opleiders voldoen aan de reguliere eisen voor erkenning.

Zevende lid: Aan de opleider als in dit lid bedoeld, worden tijdelijk minimale eisen gesteld om de drempel voor erkenning laag te houden en zo voldoende stageplekken mogelijk te maken. Deze opleider hoeft geen arts te zijn, maar moet wel geregistreerd zijn in een van de registers van de basisberoepen van artikel 3 Wet BIG. Deze opleider moet direct voorafgaand aan de erkenning een half jaar werkzaam zijn in de opleidingsinstelling.

D.1. Inschrijving zij-instromers maatschappij en gezondheid

Eerste lid: Dit artikel maakt het mogelijk dat profielartsen door middel van een individueel scholingsprogramma zich uiteindelijk kunnen laten registreren als arts voor maatschappij en gezondheid. Voor vertrouwensartsen en farmaceutisch artsen geldt dat zij zullen moeten instromen in de reguliere opleiding, waarbij individueel bekeken kan worden in hoeverre er vrijstelling van een of meer onderdelen van de opleiding mogelijk is.

Hoofdstuk E Slotbepalingen

E.1. Overgangsbepaling

Tweede lid: De aios die een profielopleiding volgt op 1 januari 2021 kan deze afmaken, maar niet meer doorstromen naar de tweede fase, aangezien die niet meer bestaat. Dit is anders als de aios de lopende opleiding omzet in de nieuwe opleiding tot arts voor maatschappij en gezondheid, overeenkomstig deze overgangsbepaling. Het alternatief is dat de reeds geregistreerde profielarts gebruik maakt van de zij-instroomregeling van artikel D.1.

Vierde lid: De bevoegdheid om op grond van een erkenning voor (een onderdeel van) de oude opleiding maatschappij en gezondheid ook op te leiden in de nieuwe opleiding, betekent bijvoorbeeld dat een opleidingsinstelling met een erkenning om op te leiden in de jeugdgezondheidszorg vanaf 1 januari 2021 mag opleiden voor de volledige (nieuwe) opleiding maatschappij en gezondheid. Of een opleider die voorheen was erkend om op te leiden in een profiel, mag vanaf 1 januari 2021 ook opleiden voor de volledige opleiding maatschappij en gezondheid. Het is de verantwoordelijkheid van de opleidingsinstelling dat de voormalig profielopleider voldoende bekwaam is om in de nieuwe opleiding op te leiden.